

10 VERHALEN

10 jaar Bibliotheek op school in Kampen

De Bibliotheek in Kampen werkt samen met alle basisscholen in de gemeente Kampen. Elke school heeft een eigen bibliotheek en een leesconsulent. Zo kunnen alle kinderen mooie boeken lezen. De leesconsulent helpt de leerkrachten. Zo kunnen zij meer met kinderboeken werken in hun lessen en meer met kinderen over boeken praten.

Kinderen leren daardoor meer boeken kennen en vinden makkelijker een boek dat bij ze past. Ze vinden lezen daardoor leuker en makkelijker. En dat maakt veel andere dingen ook beter. Een boek kan je helpen om je te ontspannen. Ook leer je je beter concentreren en word je beter in taal.

Dat helpt bij andere vakken op school. Door boeken leer je over de wereld om je heen en over hoe andere mensen denken.

De Bibliotheek *op school* bestaat in Kampen 10 jaar. En dat is mooi, daar zijn we blij mee. We willen graag laten zien hoeveel mensen hiervoor samenwerken. Daarom hebben we 10 portretten gemaakt. Verschillende mensen vertellen wat zij doen en waarom ze blij zijn met de Bibliotheek *op school*. Lees je mee?

Namens de stuurgroep van de Bibliotheek *op school* Kampen, Bibliotheek, schoolbesturen en gemeente

- Als je de verhalen leest, denk dan ook aan de:
- 5500 andere leerlingen
 - 46 leescoördinatoren en honderden andere leerkrachten
 - 31 schooldirecteuren
 - ongeveer 100 vrijwilligers (biebouders, voorleesouders en onze chauffeur)
 - 7 (voor)leesconsulenten
 - collega's van de Bibliotheek Kampen
 - 4 beleidsmedewerkers van de gemeente

We zijn al deze mensen erg dankbaar!

DE LEERLINGEN

Drie vrolijke meiden ploffen op de bank in de school-bibliotheek van de Dirk van Dijkschool. Ze vinden het altijd leuk om hier te komen. 'We voelen ons hier thuis!'

Heaven (rechts) praat heel graag, dat merk je meteen. En ze praat ook heel graag over boeken. Vier jaar geleden kwam ze met haar familie naar Nederland. Ze kwamen uit Eritrea.

'Daar was het niet fijn op school. Je kreeg straf als je te laat kwam. Dan moest je bijvoorbeeld heel lang op je hurken gaan zitten.'

Ze laat het meteen even zien.

Later wil Heaven dierenarts worden. Het leukste woord in haar thuistaal, Tigrinya?

Ze schatert: 'Wa!' Dat betekent 'Wat?' maar mensen zeggen het altijd zo grappig!

Feven (links) komt ook uit Eritrea. Ze hoopt dat ze er volgend jaar naartoe gaan op vakantie. Tot die tijd gaan ze naar de Eritrese winkel in Zwolle. 'De bananen-kauwgom is het allerlekkerst!'

Hier in Nederland is het heel anders dan daar. De huizen bijvoorbeeld. En hier heb je heel veel fietsen. 'Daar hebben ze een soort bed, dat is plat en daar kun je spullen op doen. En er loopt een ezel voor.'

Het grappigste boek is Koning Eddie.

Feven houdt van dikke boeken.

En het mooiste woord in het Tigrinya? 'Atí, dat betekent "hé jij!"

Feven houdt ervan als mensen elkaar ontmoeten, dat is duidelijk.

Mehad houdt van spannende boeken.

'En van moppen! En Disney. Er zijn zoveel mooie verhalen.'

Mehad (midden) kan Arabisch: 'We bellen vaak met familie, dan praten we Arabisch. Zij wonen in Sudan. Daar is het gevaarlijk, want je kunt zomaar beschoten worden. En dan zie je het niet aankomen.'

Een moppenboek vindt ze het grappigst. En ook de andere meisjes moeten hard lachen als ze zien waar het over gaat: poep! Mehad houdt ook van mensen, want het mooiste woord in haar thuistaal vindt ze 'Salaam aleikum.' En dat zeg je als je mensen begroet.

Gradus van Assen was eerst 17 jaar meester geweest, toen werd hij directeur. De laatste jaren tot zijn pensioen werkte hij op de Koningin Emmaschool. Tien jaar geleden kwam hier de eerste schoolbibliotheek van Kampen.

Gradus vertelt: 'Ja, dat was wel een avontuur. We vonden het best spannend. Want in iedere klas stond al wel een mooie kast met boeken. De juffen konden goed zien welke boeken de kinderen lazen. Of ze niet te moeilijke boeken lazen, of te makkelijke. En nu zei de bibliotheek: we gaan alle boeken bij elkaar op 1 plek zetten. En de kinderen mogen zelf kiezen wat ze graag willen lezen. Ook strips.

Dat moet je wel durven. Maar het is ook heel mooi. Want ik denk: alles wat een kind zelf kan, moet je niet voor hem of haar doen. Je mag vertrouwen hebben in kinderen.

Dan zie je dat kinderen nieuwsgierig zijn. Dat ze zelf dingen gaan leren. En dan kun je ook praten over boeken: waarom vind je dit boek zo mooi?

De bibliotheek kan goed samenwerken met een school. Ze vertellen je niet wat je moet doen, maar ze helpen je. Ze werken ook goed samen met ouders, dat vind ik knap. En dat is ook nodig: samenwerken. Zodat de kinderen met meer plezier lezen.'

DE DIRECTEUR

DE BIEBOUDER

Al 8 jaar is Stieneke in de school-bibliotheek van de Morgenster te vinden.

‘Met kinderen praten over boeken, dat vind ik het leukste dat er bestaat!’ Ze begint te stralen als ze het zegt.

Elke week komt ze een half uur naar school. Ze helpt dan kinderen uit de bovenbouw om een boek te kiezen. Sommige kinderen vinden het echt heel lastig om een leuk boek te vinden. Dat ligt niet aan de bibliotheek, denkt Stieneke: ‘Er zijn hier heel veel mooie

boeken! Toen we begonnen met de Bibliotheek *op school* hebben we heel veel boeken weggedaan. Die waren bijvoorbeeld erg oud en kapot. Of ze werden nooit gelezen. We krijgen af en toe nieuwe boeken, dat is altijd leuk.’

Stieneke denkt ook dat er voor iedereen een mooi boek te vinden is. ‘Ik vraag vaak of kinderen twee boeken willen pakken voor mij. Een boek dat ze mooi vonden en een boek dat ze niet leuk vonden. Dan praten we daarover door. Meestal vinden we wel een boek dat bij ze past.’

Voor sommige kinderen is lezen echt heel lastig. Ook dan heeft Stieneke wel een tip: ‘Misschien vind je lezen dan niet zo leuk, maar er is vast wel iets dat je heel interessant vindt. Pak dan een boek over zo’n onderwerp.’

Het leukst vindt Stieneke het als een kind enthousiast is over een boek of een serie. ‘Fijn als kinderen kunnen genieten van een mooi boek. Daar word ik zelf ook altijd heel blij van!’

Gölin ziet er bijzonder uit, ze heeft een witte jas aan. Ze lijkt een klein beetje op een dokter.

'Dat klopt! Ik ben Dokter Leesplezier. Dat betekent dat ik kinderen help als ze op zoek zijn naar een boek bijvoorbeeld. Sommige kinderen lezen niet zo graag. Maar ik zeg: dan heb je nog niet het goede boek gevonden! En daar wil ik graag bij helpen.

Ik werkte al een paar dagen per week in de bieb in Kampen. Daarna werd ik leesconsulent op een aantal scholen. Ik weet dus heel veel van kinderboeken. Daarom zit ik nu op woensdagmiddag speciaal voor kinderen en hun ouders in de bieb als Dokter Leesplezier.

Ouders mogen ook bij mij komen als ze willen weten hoe ze hun kind kunnen helpen. Dan geef ik tips voor mooie boeken en hoe je kunt voorlezen. Je mag ook al je vragen aan mij stellen, over boeken en lezen en voorlezen. En wist je dat je ook op andere manieren kunt lezen, bijvoorbeeld online of met een luisterboek?

Het leukste vind ik als een kind mij een boek laat zien en zegt: dit boek vond ik leuk, wat zal ik nu gaan lezen? Want lezen is heel belangrijk. Maar het is heel mooi als kinderen boeken kunnen lezen die zij tof vinden. Want dan krijg je vanzelf zin in lezen.'

DOKTER LEESPLEZIER

DE LEESCONSULENT

Noortje zit op Prisma. Ze vindt lezen best leuk. Maar soms vindt ze het lastig om een leuk boek te vinden. Er staan er zoveel in de bieb! Gelukkig is leesconsulent Ellen er. Ze helpt Noortje eerst om haar boek in te leveren bij de computer. Daarna gaan ze samen op zoek naar een ander leuk boek.

Juf Ellen stelt veel vragen aan Noortje. Ze pakt verschillende boeken uit de kast

en laat ze zien. Noortje en juf Ellen kijken er samen in: zou dit een leuke zijn voor haar?

Noortje vertelt: 'Ik houd van veel verschillende verhalen.'

Juf Ellen kan helpen om een mooi boek te vinden. Ze is elke week op school en weet veel van alle boeken. Ze geeft tips, zodat kinderen beter kunnen kiezen.

En ze helpt de meesters en juffen, want die zijn heel belangrijk. Als een juf of meester graag over boeken praat, vinden de kinderen in de klas het leuker om te lezen. En wat je leuk vindt, gaat ook beter!

DE VOORLEESOUDER

Op Het Meerrijk zitten veel meertalige kinderen. Zij spreken niet alleen Nederlands, maar ook een tweede, derde of zelfs vierde taal. Meestal is er één taal waarin je het beste kunt vertellen wat je denkt en voelt. Dat noemen we de taal van je hart.

Voor Bayan is die taal Arabisch. Zij leest op school voor aan kleine groepjes kinderen. De laatste keer kon Bayan niet voorlezen, want het was een boek zonder woorden. Ze vond het erg leuk: 'Dit was een mooi boek! Soms kijken kinderen uit het raam, maar bij dit boek dachten

ze allemaal heel diep na. Ze maakten zelf de zinnen, dat is heel goed. Je vertelt samen het verhaal bij de platen.'

Bayan werkt ook graag met zoekboeken: 'Die zijn heel goed om woorden te leren.'

Voorleesconsulent Patricia Volmer vertelt: 'Voorlezen in het Nederlands is natuurlijk erg goed om de taal te leren. Maar weet je wat zo bijzonder is? Voorlezen in de taal van je hart helpt ook om Nederlands te leren! Dat komt omdat je dan woorden leert in je eigen taal. En als je daarna het Nederlandse

woord leert, weet je al wát het woord betekent. Daarnaast zijn veel dingen in verschillende talen hetzelfde, dus als je iets leert in een taal helpt dat voor het leren van een andere taal.'

Een keer per jaar is het voorlezen zelfs een feestje op school. Dan komen ouders voorlezen in allerlei talen: Arabisch, Turks, Engels en natuurlijk Nederlands. En kinderen uit de hogere groepen lezen voor. Zo genieten ze samen van alle mooie verhalen, ieder in de taal van het hart.

DE INITIATIEFNEMER

‘Voordat de Bibliotheek *op school* bestond, gebruikten we al onderdelen eruit. In 2007 begonnen in Kampen de eerste twee Leesscholen: De Wegwijzer en de Groenling. In 2012 gaven we aan de leescoördinatoren van de Leesscholen voor het eerst de cursus Open Boek. Inmiddels hebben we op alle scholen een leescoördinator. Nieuwe leescoördinatoren volgen nog steeds deze cursus.

Voor 2010 gaven peuterspeelzalen en scholen al prentenboeken mee naar huis. Toen heette dat BoekenBas, nu Boekenpret. Ook leenden we leeskasten uit en organiseerden we leuke activiteiten, zoals een schrijversbezoek.

In de bibliotheek hadden we veel mooie boeken die we hiervoor gebruikten. Maar eigenlijk wilden we dat op elke school mooie, nieuwe boeken zouden staan. Zodat kinderen niet een paar keer per jaar, maar elke dag mooie boeken kunnen lezen. Dat is nu dus het geval bij de Bibliotheek *op school*. En de leesconsulenten geven de leerkrachten tips hoe ze die mooie boeken het beste kunnen gebruiken in de klas. Zo kunnen we samen de kinderen helpen om meer plezier te krijgen in het lezen.

Wat ik heel belangrijk vind is dat we ook steeds onderzoek doen. We doen dat met de monitor. Dat is een vragenlijst die de leerkrachten en de kinderen uit groep 5 tot en met 8 invullen. Zo kunnen we zien hoe het gaat met het leesplezier, wat er al goed gaat op een school en wat er nog beter kan. Zo kunnen we per school kijken wat er precies nodig is. Dat is de belangrijkste verandering, denk ik.

In het onderwijs zijn natuurlijk dingen anders dan 10 jaar geleden, dus wij groeien mee. Maar wat hetzelfde blijft, is het feestje als er een nieuwe school meedoet. Het voelt alsof we dan een groot cadeau geven: een mooie school-bibliotheek. Daar wordt iedereen blij van, de directeur, de leerkrachten, ouders en kinderen. De opening is altijd superleuk.

Tien jaar geleden vierden we het eerste feestje op de Koningin Emmaschool (nu de Ontdekking). Vijf jaar geleden zetten de schoolbesturen, de gemeente en de Bibliotheek hun handtekening onder een belangrijke afspraak: we wilden de Bibliotheek *op school* op alle scholen in Kampen. En dat is inmiddels gelukt!’

DE CHAUFFEUR

Bram helpt graag mensen.

Vroeger werkte hij als chauffeur. Hij bracht veel spullen naar allerlei mensen toe. Hij vond het fijn dat hij de klanten kende. Zo kon hij zijn werk goed doen.

Toen hij met pensioen ging, wilde hij nog steeds graag mensen helpen. Dus ging hij naar de bibliotheek. Omdat Bram chauffeur was geweest, vroegen ze hem:

wil jij de boeken naar de scholen brengen? Dat wilde hij wel.

De kinderen op school lezen veel boeken. Die worden in dozen naar school gebracht. En later weer terug naar de grote bibliotheek natuurlijk!

Bram maakte een lijst van de scholen waar hij naartoe moest. Want je moet niet zomaar gaan rijden. Je moet goed

kijken waar je eerst naartoe gaat en naar welke school daarna. Anders rijd je veel langer dan nodig is.

Het leukst vindt Bram dat hij veel mensen ziet. Hij maakt altijd even een praatje. En daar worden de mensen op de scholen dan ook weer blij van!

DE LEESCOÖRDINATOR

Corine van der Hoek is trots op de bibliotheek op haar school, Het Visnet. Niet alleen omdat het een mooie bieb is. Er zijn veel boeken in mooie kasten. De ruimte is licht en ruim. Er zijn vrolijke tekeningen. Je krijgt gewoon zin om te lezen als je hier bent.

Maar het is ook wel bijzonder dat er een bieb is op deze school. Het Visnet is namelijk een 'school met de Bijbel'. En de bibliotheek is openbaar. Kunnen die wel samenwerken?

'Het was best spannend', vertelt Corine. 'Natuurlijk hadden we altijd wel boeken op school. Eerst in elke klas een kast, later stonden alle boeken bij elkaar en mochten de kinderen boeken ruilen. Zo konden we goed in de gaten houden wat de kinderen lazen.

Voordat we een bieb op school kregen, hebben we goed nagedacht. We hebben met het bestuur gepraat: willen we dit graag? En waarom? Wat vinden we belangrijk, en kan dat ook als we gaan samenwerken met de bibliotheek? Natuurlijk vonden we het ook heel belangrijk om te weten wat de ouders ervan vonden. Want je vraagt wel veel vertrouwen van ze.

De leesconsulent dacht heel goed met ons mee, dat was fijn om te merken. We kunnen de dingen doen zoals wij dat graag willen. Voordat een boek in onze bieb komt, lezen we het eerst goed. Soms plakken we een sticker op een boek. Dat betekent dat we er even over praten als een kind het gelezen heeft.

Een keer per jaar doen we onderzoek naar het lezen, en weet je wat? De kinderen kunnen beter lezen en ze vinden het leuker. Ik vind het ook mooi om te zien dat we meer verschillende boeken hebben. Er zijn zoveel mooie verhalen, en de bieb helpt ons om die te vinden.

En wat ik ook heel tof vind: omdat wij zo enthousiast zijn, is er ook een andere christelijke school die durft te gaan samenwerken met de bibliotheek. Dan is er wel iets goed gegaan, toch?

‘Wat leuk dat de Bibliotheek *op school* al 10 jaar bestaat! Het lijkt helemaal niet zo lang geleden.’ Fanny Dekker werkte al bij gemeente Kampen toen de Bibliotheek *op school* begon, en nu nog steeds.

‘Ik weet het nog goed. De bibliotheek en de scholen wilden het graag. De directeur en Dieuwke kwamen vertellen wat de Bibliotheek *op school* precies was. Ik vond het mooi om te horen. Kinderen kunnen mooie boeken lezen. De boeken zijn voor iedereen en op verschillende manieren te gebruiken. Zo gaan kinderen met meer plezier lezen en dan gaat het ook steeds beter. Dan hebben kinderen meer kansen, dat willen we graag.

Zoiets kost natuurlijk wel geld. En moet de gemeente daar wel voor betalen? Want misschien moet de school dat wel gewoon doen. En de gemeente kan het geld ook maar 1 keer uitgeven. Ik moest vaak met mensen praten, maar toen snapte de gemeente ook dat dit belangrijk was.

Ik vond het ook erg mooi dat we elk jaar onderzoeken of de Bibliotheek *op school* wel werkt. Dan weet je ook of je dingen anders moet doen. Maar veel dingen helpen erg goed om kinderen meer plezier in het lezen te geven. En ik ben er best trots op dat ik daarbij heb geholpen!’

DE BELEIDS ONTWIKKELAAR